

ШАХ

В ТРЯВНА И ПО СВЕТА

БРОЙ 8. ЮЛИ, 2002г.

ISSN 2367-8445

ИЗДАНИЕ НА ШК "ТРЯВНА - 2001"

В МИНАЛОТО

3

– Христо Баев

ДНЕС

4 - 9

– Не винаги...

4-5

– Резултати от шестия кръг на турнирната верига

6-8

– Шах у дома!

8

– Номинация Шахматен Оскар на ШК “Трявна-2001”

9

ПЪРВИ СТЪПКИ В ШАХМАТА

10 - 11

– Дебют. Основни принципи при разиграване на дебюта

10

– Как да изучаваме мителшпила

11

СВЕТОВНИТЕ ШАМПИОНИ

12 - 14

– Михаил Тал

ЗАБАВНИ СТРАНИЦИ

14 - 20

– Мат в 17 хода

14

– Дебютни катастрофи

15-16

– Предал се в спечелена позиция

16

– Гамбитът на моряка

17

– Знаменити комбинации

18

– Отговори на задачите от миналия брой

19

– II Конкурс за решаване на задачи и етюди

(№25, №26, №27, №28)

20

Редактори:

Йонко Георгиев

Божидар Генчев

Сътрудници:

Кольо Дабков

Ивайло Белев

За контакти:

www.tryavna2001.org

В МИНАЛОТО

В днешния брой ще Ви запознаем с инж. Христо Баев. Бай Христо е с над четиридесетгодишна практика над шахматното табло! Нещо, с което малко тревненци биха се похвалили. Участвал е в много градски първенства, като в тях почти винаги е оставял добри впечатления от играта си. Големият период от време, в който не участваше активно в шахматния живот на Трявна, отдаваме на неговата всеотдайна любознателност. По-старото поколение, а и сегашното, знаем за участията му в наистина интересното ТВ състезание “Минута е много”, на което той е запален почитател. В това отношение можем да се сърдим единствено на водещия състезанието, г-н Петър Вучков, който за дълги години ни лиши от естествената връзка между старото и по-новото поколение тревненски шахматисти. Въпреки че, не е член на клуба, ние очакваме неговият дългогодишен опит в шахмата да допринесе за растежа на младите тревненски шахматисти. Изключително добронамерен към околните, той на всичкото отгоре успява да бъде и шегобиец в това трудно за всички ни време. Самият той чистосърдечно си признава, че девизът му е: Обичта към хората и играта ще победи, а щом няма градус, няма и радост!

Представяме Ви една финална позиция, която преди години е направила силно впечатление на бай Христо:

На пръв поглед позицията на белите е безнадеждна и те трябва да се предадат предвид многобройните заплахи, но сега на помощ идва тактиката: **1. Кс7+** Дали това не е предсмъртен шах? **1...Цб8**; **2.Ка6++ - Ца8**; Разбира се не може **2...Цс8** поради **3.Дс7** мат. **3.Дб8+!! - Т:b8**; **4. Кс7** мат.

Типичен пример за така наречения мат “етуфе” или “задушен мат”!

Не винаги...

На 29.06 във В. Търново се проведе Областно индивидуално първенство по ускорен шах и блиц за деца и юноши. Анализът за представянето на нашите този път е доста деликатна работа. Защо? Ами защото песимистът не би пропуснал да отбележи: ”Е, време беше да се издънят!” Оптимистът щеше да държи на своето: “Не винаги се получава.” А истината може би е някъде по средата. За да бъдем реалисти, не можем да не си даваме сметка, че за година работа с децата успехите, особено в областно първенство, не винаги са гарантирани. Затова и резултатите на този турнир за нас не са нито провал, нито успех, а просто нормално стечение на обстоятелствата от работата ни дотук. Обобщеното впечатление само в едно изречение е: Видя се, че другите клубове не спят и за да защитаваме успешно амбициите си, ни чака не труд, а много труд!

Сега подробностите: И този път пътуването не премина без прекеждия (тук определено вече сме царе и водим убедително класирането). Та тези прекеждия наложиха отборът да бъде разделен на две групи, само и само да стигнем до заветното място. Така трима от нашите започнаха участие от втория кръг, а с отсъствието на Теодор Маринов, определено само загубихме. А иначе, силните игри на Петър Христов (+4 -1 =1) и Ивайло Белев (+3 -1 =2), вече не изненадват не само нас, но и противника. Погледнато от друг ъгъл, в това отношение можем само да съжаляваме и да мечтаем за “добрите стари времена”, когато всичко живо подценяваше нашите състезатели. Какво да се прави, един наш плюс вече е история!

Тревожи обаче непостоянната игра на една голяма група наши състезатели, които така и не могат да разберат, че “морето не е до колене”. Категорично от Ивета Христова, Добрил Маринов, Валентин Тачев и Радослав Маринов очаквахме много повече. И докато накрая все пак Вальо афишира самокритичност, то необоснованото самочувствие, демонстрирано от останалите, буди най-малко недоумение. Безотговорната им игра изключително подразни ръководството на клуба, и ако тези състезатели искат и в бъдеще да защитават емблемата на клуба в подобни състезания, най-напред трябва да променят начина си на мислене и поведение към играта.

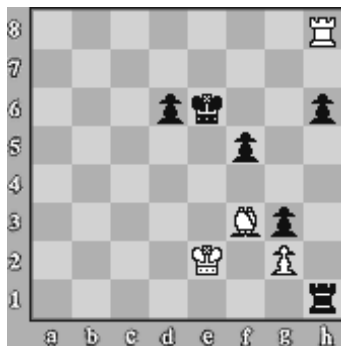
Относно оценката ни за организацията на турнира, вече рискуваме нашите приятели от В. Търново да ни се обидят, но за съжаление, и този път те с нищо не показаха, че желаят да променят негативните впечатления от предишния турнир. Явно при тях този проблем се задълбочава и лично ние очакваме в близко бъдеще ефекта на бомбата със закъснител. Това естествено си е тяхна работа и тук се въздържаеме от повече коментар. Ние, обаче, сме списание, което освен себе си и читателите си уважава и истината, и поради тази причина, не можем да си позволим лукса да представяме неверни факти, но удобни за домакините. Грешките, за които стана дума в предишния брой и сега се потвърдиха. В процеса на турнира констатирахме доста сериозни нарушения. Например, когато се подготвихме за състезанието в ускорен шах, и през ум не ни е минавало, че ще се наложи нашите участници да се сблъскат освен с противника, и със странната контрола от 15 минути. Шест кръга т. нар. ускорен шах, плюс още шест партии блиц, и всичко това само за един състезателен ден, извинете ни драги читатели, този майтап оставяме без коментар! Иначе, този път пристрастията не бяха така явни, но това не променя окончателното ни впечатление – а то е крайно разочаровашо. Затова, дори и великолепия резултат на нашия Петър в блиц турнира (4 от 5) не успя да разсее нашите тревоги. Неприятният факт накара ръководството на клуба да свика спешно свое заседание, и взе решение което сега предоставяме на достояние: Предвид незадоволителното провеждане на областните първенства, тази година, което вече става хронично, ШК “Трявна - 2001” преустановява всякакви по-нататъшни участия в турнири, домакинствани от великотърновския шахматен клуб до момента, в който не се уверим, че всички неуредици са изчистени. Ръководството на ШК “Трявна - 2001” не намира, че точно тези турнири и точно в този си вид са от полза за израстването на нашите състезатели. Ето защо, всичко това налага спешна реорганизация в бъдещата ни политика, но при всички положения, новите решения в никакъв случай няма да лишат шахматистите на ШК “Трявна - 2001” от изяви навън и през следващите състезателни сезони. В бъдеще крехките ни и без това финансови възможности ще бъдат насочвани само в тези турнири, в които наистина си заслужава да участваме.

Турнирна верига “Трявна-2002”

Шестият кръг бе началото на втория етап от надпреварата на турнирната верига “Трявна-2002”. В качествено изражение този турнир е с малко над предишния, но за жалост, и сега припряните и посредствени игри не бяха рядкост. Затова в никакъв случай не можем да твърдим, че има някакъв съществен напредък. Напротив, стана ясно, че тези негативи вече са пуснали дълбоки корени и много трудно можем да се отърсим от тях. Тревожното е, че до областното отборно първенство остават само два месеца! Все пак, времето е и малко, и много. Всичко зависи от самите състезатели Ръководството на клуба, обаче, е длъжно да помогне на състезателите по всякакъв начин. Ето защо, то взе следното колкото парадоксално и абсурдно, толкова и категорично решение: Всяка партия в бъдещите кръгове от вътрешното първенство, завършила за по-малко от 30 минути се анулира и на двамата състезатели се присъждат загуби! Разбира се това решение противоречи на правилника на БФС, но друг приемлив вариант за преодоляването на тези тревожни недостатъци не открихме.

Иначе, и на този турнир се потвърди тенденцията, напоследък първите две места да бъдат “предварително запазени” за Ивайло Белев и Петър Христов. Този път Иво взе достоен реванш и заслужено завърши първи със смазващия резултат 6,5 от 7! Решаващият сблъсък между лидерите бе в петия кръг, като дотогава и двамата вървяха без грешка. И въпреки, че партията завърши реми, ние искаме по-често да гледаме подобни партии, белязани от началото до края с безкомпромисна битка!

След последния ход на белите (виж диаграмата), Ивайло получи предложение за реми. И тук настъпи кулминацията! Притиснат от недостига на време (последни 2-3 минути) той бе решен да рискува и явно кроеше пътя към победата. Флагчето обаче застрашително му напомняше своето безжалостно намерение и накрая разумът все пак надделя – боево реми. Разбира се, за желанието си да “изцеди” и последните възможности от позицията, Ивайло наистина заслужава само адмирации и възхищение! А и по-късно се оказва, че това реми е достатъчно за първото място. Противникът му също заслужава да

бъде оценен по достойнство. Много важно е да уцелиш момента, в който да предложиш реми. Явно в тази партия Петър не желаше да рискува и много умело използва цайтнотната заплаха, надвиснала над противника. Заключение думи за сблъсъка: Разиграната партия не може да претендира за високо качество, дори бе съпътствана от грешки. Неоспоримото ѝ достойнство обаче, е нейният непримирим дух! Компонент, който очакваме от всички останали в предстоящите битки, защото без борба няма победи. За тях, шестия кръг се оказа изключително оспорван. Доказателството е повече от красноречиво – накрая петима бяха разделени само от една точка. Едва ли, след големия бой, който изяде в началото (0 от 4!), Вальо е очаквал да завърши трети. Последва обаче 3 от 3 и с най-добър “бергер” показател, невероятното стана факт! Още един убедителен пример, че когато не падаш духом, всичко е възможно. Това правило до известна степен заработи и за четвъртия – Добрил Маринов. На никого не е приятно да започне с две нули, а след това и с 1 от 4т. След неприятното начало, дванадесетгодишния Добрил видимо бе разстроен, но до края прояви характер и четвъртото място сред батковците бе заслужена награда за неимоверните усилия. Дебютантите в групата се представиха в различна светлина. От Николай Кънов очаквахме повече от петото място и дори преди началото на турнира го поставяхме сред лидерите. Припряната игра обаче му изигра лоша шега и затова губеше буквално в един ход. Шестото място за Ива е повече от успех! Явно това момиче има талант и при неин по-голям интерес участието ѝ в състезанието на момчетата ще е един голям плюс в бъдещото ѝ развитие.

Старша възраст - 06.07.2002г

Участник	№	1	2	3	4	5	6	7	8	точки	място
Добрил Маринов	1	♣	0	1	0	0	1	1	0	3 (8;1)	IV.
Ивайло Белев	2	1	♣	1	½	1	1	1	1	6 ½	I.
Валентин Тачев	3	0	0	♣	1	1	0	0	1	3 (10,5)	III.
Петър Христов	4	1	½	0	♣	1	1	1	1	5 ½	II.
Радослав Маринов	5	1	0	0	0	♣	1	0	0	2 (5)	VIII.
Димитър Петков	6	0	0	1	0	0	♣	1	0	2 (6)	VII.
Николай Кънов	7	0	0	1	0	1	0	♣	1	3 (8;0)	V.
Ивета Христова	8	1	0	0	0	1	1	0	♣	3 (7)	VI.

* Числото в скобите след точките е бергер.

Класране след VI кръг

1. П. Христов – 27	7. Д. Маринов – 6,5
2. Ив. Белев – 22,5	8. Д. Петков – 6,5
3. В. Тачев – 16,5	9. Н. Кънови – 3
4. Кр. Стефанов – 14 (бараж)	10. Ив. Христова – 3
5. П. Алексиев – 9	11. Т. Маринов – 0,5
6. Р. Маринов – 7	12. М. Йовчев – 0,5

Шах у дома!

През летните месеци, освен проведените вече сеанси на едновременна игра и първата битка между отборите на севера и юга, ШК “Трявна - 2001” предвижда още едно интересно състезание, с което ще приключи програмата “Шахматни празници – 2002”. Това е първото градско семейно първенство. Регламентът е елементарен: в този турнир отборите се съставят от по двама представители от семейство. Така сформираните отбори играят помежду си и при равенство в точките първият и единствен критерий е общата възраст на отборите, като за победител се обявява отборът с по-малък сбор години. Представяме Ви евентуалните участници, които ще получат персонални покани за състезанието. Всички останали семейства, желаещи да участват в този атрактивен турнир, могат да подадат своята заявка най-късно до 18.08 на тел: 39-65 или 36-95. И така, евентуалният състав на турнира:

1. сем. Кънови
2. Теодор и Юлиян Маринови
3. Божидар и Йоана Генчеви
4. Радослав и Велислав Маринови
5. Петър и Благой Христови
6. Димитър и Цаньо Петкови
7. Валентин и Георги Тачеви
8. Пенчо и Добромир Драгневи

На всички мераклии – успех!

НОМИНАЦИЯ “ШАХМАТЕН ОСКАР” НА ШК “ТРЯВНА – 2002” (юли)

№	Участник	М. преди	Год.	%	Бр. П.	+	-	=
1.	Ивайло Белев	3	18	79.41	51	35	5	11
2.	Калин Серафимов	1	19	78.57	7	5	1	1
3.	Петър Христов	4	13	77.27	66	48	12	6
4.	Красен Стефанов	7	17	63.51	37	23	13	1
5.	Николай Кънов	2	18	63.33	15	9	5	1
6.	Ивета Христова	5	12	59.78	46	27	18	1
7.	Теодор Маринов	8	10	57.61	46	24	17	5
8.	Валентин Тачев	6	15	56.60	53	28	21	4
9.	Павлин Алексиев	10	14	55.56	27	15	12	0
10.	Цаньо Стоянов	11	14	54.55	22	11	9	2
11.	Добрил Маринов	9	12	52.88	52	24	21	7
12.	Добромир Драгнев	12	10	47.30	37	16	18	3
13.	Деян Русинов	13	14	44.44	9	3	4	2
14.	Иван Стоянов	14	11	42.42	33	14	19	0
15.	Венцислав Николов	15	12	33.33	21	6	13	2
16.	Дейвид Гатев	17	8	31.25	8	2	5	1
17.	Радослав Маринов	16	12	30.51	59	15	38	6
18.	Огнян Йорданов	19	12	28.57	7	2	5	0
19.	Димитър Петков	18	15	28.38	37	10	26	1
20.	Мирослав Йовчев	-	15	25.00	10	2	7	1
21.	Велислав Маринов	20	6	18.75	24	3	18	3
22.	Теодор Недялков	21	12	18.18	11	2	9	0
23.	Пенчо Драгнев	22	14	17.39	23	4	19	0
24.	Петър Манолов	23	12	14.29	7	1	6	0
25.	Петър Серафимов	24	12	8.33	6	0	5	1

ПЪРВИ СТЪПКИ В ШАХМАТА

Дебют. Основни принципи при разиграване на дебюта

Началната фаза на партията – дебюта – е посветена на мобилизацията на силите. Всеки от съперниците се стреми колкото може по-бързо да включи в игра фигурите си (преди всичко конете и офицерите). Пешките “e” и ”d” се стремят да заемат централните полета (за белите e4 и d4, а за черните – e5 и d5) или да ги контролират. Разположени на централните полета, пешките спомагат за завоюването на пространство. С тяхна помощ се отесняват фигури и се създават условия за атака срещу противниковия цар. За начинаещите е важно да се научат да не правят безполезни ходове в дебюта, за да не изостанат в развитието, да разполагат фигурите си на удобни полета, да не отслабват позицията на царя си, да не местят два пъти една и съща фигура. Следващите основни принципи могат да помогнат на начинаещите да разиграват правилно дебюта.

1. Започвай партията с централна пешка. Чрез ходовете e4 и d4 се завладява центъра и се открива линия за един от офицерите.
2. В началото на партията всяка фигура трябва да прави само по един ход и да не пречи на развитието на другите фигури.
3. Развивай конете преди офицерите.
4. Не поставяй конете си в края на дъската. Конят е най-слаб именно там, защото е далече от центъра и има малко ходове.
5. Не прави безполезни ходове с пешките, като без сериозна причина крайните пешки не трябва да се местят.
6. При първа възможност рокирай, като за предпочитане е късата страна. По този начин царят се укрива зад своите пешки, а топът се подготвя за влизане в игра.
7. След като си направил рокада, не мести пешките пред царя си през едно поле. Това отслабва много позицията на царя и може да доведе до мат.
8. Вземай към центъра, освен ако нямаш основателна причина да не го направиш.

ПЪРВИ СЪПКИ В ШАХМАТА

9. Разполагай топовете си на открити линии, а офицерите на открити диагонали.
10. Не бързай да играеш с дамата преди да си развил другите фигури.
11. Не поставяй дамата си на полета, където могат да я нападнат леките фигури и топовете на противника.
12. Докато не е завършено развитието на фигурите, не се захващай с “пешкоядство”.
13. След всеки ход на противника провери не напада ли той твоя фигура или пешка и не заплашва ли мат. Вземи мерки за защита.

Това са основни принципи, а не закони. Затова в зависимост от позицията, си имат и своите изключения, но в повечето случаи е препоръчително да се спазват.

Как да изучаваме мителшпила

Средата на играта е най-сложната и затова и най-трудната за изучаване фаза на шахматната партия. Преди всичко, начинаещият трябва да усвои теоретически и практически сравнителната стойност на фигурите. Това може да стане от материала – “Нападение и защита. Размяна. Сравнителна стойност на фигурите”, който ще можете да прочетете в някой от следващите броеве. Също така, трябва да се изучат различните тактически прийоми, като “вилаца”, открит шах, двойни удари с дамата, свързки и т.н. След това трябва да се обърне сериозно внимание на позиционното преимущество, тъй като на петте типа позиционно преимущество (преимущество в развитието, в пространството, владение на откритите линии, слаби и силни полета, отслабена позиция на царя) се гради правилната игра в мителшпила. Начинаещият трябва да се научи преди всичко да вижда дъската и всички фигури на нея, да усеща тактическите възможности на позицията. Много важна част от обучението е самостоятелното решаване на задачи, както и разглеждането и анализирането на свои и чужди партии.

СВЕТОВНИТЕ ШАМПИОНИ

Михаил Тал (09.11.1936) е осмият световен шампион – от 1960 до 1961г. Завършва висше филологическо образование. Гросмайстор на СССР и международен гросмайстор от 1957г. Той научава правилата на шахмата още в ранните си детски години и привлича вниманието върху себе си. През 1951г. е включен за първи път в първенството на Латвия, а при третото си участие през 1953, става шампион на републиката. От 1957г. започва стремителния възход на Тал. При много силна конкуренция той побеждава в първенството на СССР и повтаря този успех през следващата година. Победата в шампионата за 1958г. му дава права на участие в междузоналния турнир в Порторож през същата година. В този първи за него международен турнир Тал изпреварва всички и се нарежда сред претендентите за световната титла. През есента на 1959, в драматично съперничество с Керес заема 1 място на турнира на претендентите в Югославия и достига до мач за световната титла. В този мач Тал побеждава Ботвиник през 1960г. (+6 – 2 =13), но през следващата година отстъпван в реванша (+5 –10 =6). Въпреки някои значителни прекъсвания в отделните цикли, Тал продължава участието си в борбата за световно първенство. Играе и в двата мача между Съветския съюз и Сборен отбор на останалия свят, като в Белград през 1970г. завършва на девета дъска наравно с Найдорф (2:2), а в Лондон през 1984г. на седма дъска побеждава Нън (1,5:0,5) и завършва реми с Чандлър, с когото играе само една партия.

Тал притежава феноменална памет и силно тактическо зрение, които му помагат мълниеносно и много точно да изчислява вариантите на сложни и дълги комбинации. Тези негови качества се допълват от силно развита интуиция. Ето защо често той жертва материал, дори без да пресмята подробно последствията на такова отговорно решение. Като никой друг преди него Тал разкрива динамиката на борбата в шахмата. Той довежда до съвършенство изкуството да се играе в позиции с нарушено равновесие, на които е невъзможно да се даде точна оценка. Склонността към риск е характерен елемент от стила на Тал. Често този риск преминава допустимите граници, но само в отделни случаи съперникът успява да докаже това на дъската. Тал приема с усмивка последващи опровержения на своя замисъл, намерени след продължителен анализ, но те не са в състояние да го отклонят от

СВЕТОВНИТЕ ШАМПИОНИ

рисковани решения. Турнирното състезание със сменящи се съперници съответства повече на неговия вроден стремеж към разнообразие и динамика. Както сам отбелязва, той често започва турнирите вяло, необходимо му е време, за да се разиграе. Особено силен е в тяхната крайна фаза, когато умората и напрежението и сред най-силните състезатели нарастват. В такива моменти неговата увереност в успеха и тънкият му психологичен подход спрямо всеки от оставащите до края съперници се превръщат в мощни оръжия, на които той дължи много турнирни победи. Своята популярност Тал дължи не само на винаги борбената си игра, но и на личното си обаяние. Приветлив при всички превратности на съдбата, той покорява познавачи и любители със своята артистичност. Широката му образованост, искрящото остроумие и тънката наблюдателност са в основата на неговите успехи и като шахматен журналист. Той пише живо и увлекателно, умеє да разведри сериозния и задълбочен анализ с шега, да нахвърли с няколко реда точна характеристика на свой колега или на някой турнир. Тал издава един сборник със свои партии. В книгата е поместен и негов обширен творчески портрет, написан под формата на диалог между Тал и журналиста Яков Дамски.

Защита Каро Кан

Бели: Тал

Черни: Смеслов

Блед, Югославия, 1959г.

1. e4 - c6; 2. d3 - d5; 3. Kd2 - e5; 4. Kgf3 - Kd7;
5. d4 - d:e4!?!; 6. К:e4 - e:d4; 7. Д:d4 - Kgf6; 8.
Og5 - Oe7; 9. O-O-O!? - O-O; 10. Kd6 - Да5;
11. Oc4 - b5; 12. Od2! - Да6; 13. Kf5 - Od8;
14. Dh4! - b:c4; 15. Dg5 - Kh5; 16. Kh6+ - Цh8;
17. Д:h5 - Д:a2?; 18. Oc3 - Kf6 (*виж
диаграмата*); 19. Д:f7!! - Да1+; 20. Цd2 - Т:f7;
21. К:f7+ - Цg8; 22. Т:a1 - Ц:f7; 23. Ke5+ -
Цe6; 24. К:c6 - Ke4+; 25. Ce3 - Ob6+; Od4 1:0

Новоиндийска защита

Бели: Тал

Черни: Хехт

Варна, 1962г.

1. d4 - Kf6; 2. c4 - e6; 3. Kf3 - b6; 4. Kc3 - Ob4; 5. Og5 - Ob7; 6. e3 - h6; 7. Oh4 - O:c3+; 8. b:c3 - d6; 9. Kd2 - e5; 10. f3 - Де7; 11. e4 - Kbd7; 12. Od3 - Kf8!?!; 13. c5 - d:c5; 14. d:e5 - Д:e5; 15. Да4+ - c6?; 16. O-O - Kg6; 17. Kc4 - Де6; 18. e5! - b5 (виж диаграмата); 19. e:f6!! - b:a4; 20. f:g7 - Tg8; 21. Of5! - K:h4; 22. O:e6 - Oa6; 23. Kd6+ - Цe7; 24. Oc4 - T:g7; 25. g3 - Ц:d6; 26. O:a6 - Kf5; 27. Tab1 - f6; 28. Tfd1+ - Цe7; 29. Te1+ - Цd6; 30. Цf2 - c4; 31. g4 - Ke7; 32. Tb7 - Tag8; 33. O:c4 - Kd5; 34. O:d5 - c:d5; 35. Tb4 - Tc8; 36. T:a4 - T:c3; 37. Ta6+ - Цc5; 38. T:f6 - h5; 39. h3 - h:g4; 40. h:g4 - Th7; 41. g5 - Th5; 42. Tf5 - Tc2+; 43. Цg3 - Цc4; 44. Tee5 - d4; 45. g6 - Th1; 46. Tc5+ - Цd3; 47. T:c2 - Ц:c2; 48. Цf4 - Tg1; 49. Tg5 1:0

Мат в 17 хода

Тази задача е мат в 17 хода, създадена от А. Смогоржевски през 1960г. Черният цар е надеждно защитен от пехота и артилерия. Крепостта, построена в ъгъла на дъската изглежда непробиваема, но все пак...

1. Oh2!! - Oa6; 2. Og4 - Ob7; 3. Цg5 - Oa6; 4. Og3 - Ob7; 5. Of5 - Oa6; 6. Цf6 - Ob7; 7. Of4 - Oa6; 8. Oe6 - Ob7; 9. Цe7 - Oa6; 10. Oe5 - Ob7; 11. Od7 - Oa6; 12. Цd8!! (Царят, охраняван от верните си офицери извървя дълъг път. Сега на 12.... Ob7 ще последва 13. Цc7! И черният офицер попада в плен. Затова...); 12...Ob5; 13. a:b5 - c:b5; 14. Od6 - b4; 15. a:b4 - c:b4; 16. O:b4 - T~; 17. K:c2 мат.

Дебютни катастрофи

Бели: Веселин Попов

Черни: Юри Бендерев

Първенство на България 1943г.

1. d4 - Kf6; 2. Kf3 - e6; 3. Oг5 - Oe7; 4. Kbd2 - d5; 5. e3 - Kbd7; 6. Od3 - c5; 7. c3 - b6; 8. Да4 (С идея за прехвърляне на линията “h”. Пътьом се поставя замаскирана уловка, която черните не разгадават); **8... O-O** (Тук може би по-добре беше 8...c4 с пешечно настъпление на дамското крило); **9. Ke5 - K:e5?** (Попадат в клопката. Разбира се, черните имаха няколко начина да я избягнат, ако подозираха какво ги очаква); **10. d:e5 - Kd7** (Не спасява нито 10... Kh5; 11. O:e7 - D:e7; 12. g4, нито 10... Ke4; 11. K:e4 - d:e4; 12. D:e4. Сега следва двойния удар. *Виж диаграмата*); **11. Дh4!** Черните се предават, защото за да избегнат мата, трябва да загубят фигура.

* * *

През 1937г. в СССР гостува американския гротмайстор Робин Файн. С това гостуване е свързан любопитен епизод, в който се оказва изтъкнатия шахматен педагог и журналист, международния майстор Михаил Юдович. За него разказва Борис Ванщайн:

“Председателят на всесъюзната шахматна секция, Н. В. Криленко, беше огорчен от несполуките на своите питомци.

– Нима никой от вас няма сили да се пребори с Файн?

– Утре аз ще спечеля от него – каза Юдович.

– С кои фигури играеш? – попита Криленко.

– С черните.

– И защо се надяваш да спечелиш срещу Файн?

Юдович показа на Криленко една малко известна партия, в която Файн победил своя противник увличайки го в адска яма. И ето, че Рачозин намерил грешка в комбинацията на Файн и набелязвайки забележителна контракомбинация, разказал за това на Юдович, съветвайки го да се престори на наивник и вторично да попадне в същата “клопка”.

– Ето тук – обясни Юдович – аз ще играя с пешката, а той ще пожертва коня, който не трябва да се вземе. Но аз ще го взема. Тогава той ще

ЗАБАВНИ СТРАНИЦИ

размени на f6 с разчет да спечели качество, но аз ще взема на f6 с дамата...

– Добре – каза Криленко, но ако ти и Рачозин разчитате само на това, то нищо няма да излезе. Файн ще се досети каква е работата.

Така започва на другият ден битката между Файн и Юдович.

1. d4 - d5; 2. c4 - e6; 3. Кс3 - Кf6; 4. Кf3 - c5; 5. Оg5 - c:d4; 6. К:d4 - e5; 7. Кdb5 (Сега Юдович привидно се замисли, въпреки че от рано си беше набелязал хода ab); **7...а6** (В този момент, разказва Юдович – Файн ме погледна лукаво, бавно протегна ръка към коня и изведнъж я стовари върху пешката.); **8. К:d5** (Искаше ми се да го помъча още, но вече нямах сили и мигновено взех коня); **8...а:b5** (Отначало Файн се отдръпна от дъската, после потъна в размисъл и бързо разбра, в какво се състои работата. И мислеше не над хода, който направих, а какво ще кажат по повод на партията в Ню Йорк); **9. К:f6+** (виж диаграмата); **9... Д:f6!!** (В този момент в турнирната зала влезе Криленко. Той погледна демонстративното табло, потърка си очите и каза с присъщото му остроумие: - Дявол да го вземе! Какво става, Юдович и Файн се наговориха? Междувременно партията продължава.); **10. О:f6 - Об4+; 11. Дd2 - О:d2+; 12. Ц:d2 - g:f6** и черните бързо спечелиха. Това бе най-хубавият подарък за Н. В. Кривенко.”

Предал се в спечелена позиция

В кореспондентната си партия със Скарлати, шахматният композитор Кофман се предал в следната позиция, защото не намерил защита срещу мата след Д:h3, с който черните заплашвали.

По-късно Кофман открил, че е можел да спечели красиво по етюден начин, вместо да се предаде:

1. Те8+ - Цd7; 2. Те3!! - Дg7; 3. Т:d4+!! – Д:d4; 4. Тd3!! – Д:d3; 5. Ке5+ и белите печелят.

Гамбитът на моряка

“Доста сте закъснял” – така вероятно бихте отвърнали на всеки, който сподели с вас, че е научил шахматната игра на 28 години. На същата възраст, обаче, англичанинът Еванс (1790 – 1872) изиграл първата си партия, а шест години по-късно открил и нова дебютна система, която не е загубила своята актуалност и до наши дни, а именно, Гамбит Еванс. Идеята става ясна след началните ходове: 1. e4 - e5; 2. Kf3 - Oc6; 3. Oc4 - Oc5 4. b4!? Белите жертват пешка, но като компенсация получават силна атака. В началото на XIX век гамбитът станал същинско откровение за най-силните майстори, като с него печелили блестящи победи. И понеже отбивателя бил капитан на кораб, нарекли оригиналния дебют “Гамбитът на моряка”. През 1852г. в Берлин, най-силният шахматист по това време – Андерсен, увековечил името на Еванс, като създал с неговото откритие една от най-красивите партии на всички времена.

Андерсен – Дюфрен

1. e4 - e5; 2. Kf3 - Kc6; 3. Oc4 - Oc5; 4. b4 - O:b4; 5. c3 - Oa5; 6. d4! - e:d4; 7. O-O - d3; 8. Дб3 - Дf6; 9. e5 - Дg6; 10. Oa3 - Kge7; 11. Te1 - b5; 12. O:b5 - Tb8; 13. Да4 - Ob6; 14. Kbd2 - Ob7; 15. Ке4 - Дf5; 16. O:d3 - Дh5; 17. Kf6+! - g:f6; 18. e:f6 - Tg8; 19. Tad1 - Д:f3 (виж диаграмата); 20. T:e7+!! - K:e7; 21. Д:d7+!! - Ц:d7; 22. Of5++ - Це8; 23. Od7+ - Цd8; 24. O:e7 мат! ”Неувяхващата” – с това име партията е останала завинаги в шахматната история.

Самият Еванс не пропускал случай да демонстрира изобретението си в Лондонските клубове. През 1827г. Морякът успял да победи дори Мак Донел – всепризнат фаворит в английския шахмат. Ето фрагмент от тази партия.

15. T:d8+!! - Д:d8 (На 15...Ц:d8 следва 16. Ке6+); 16. K:f7!! - Дh4 (16... O:f7; 16. O:f7+ - K:f7; 18. Де6+, както и 16... K:f7; 17. Ob5+ - c6; 18. Де6+); 17. Дb5+ - c6; 18. Д:e5+ - Цd7; 19. Де6+ - Цc7; 20. Od6 мат.

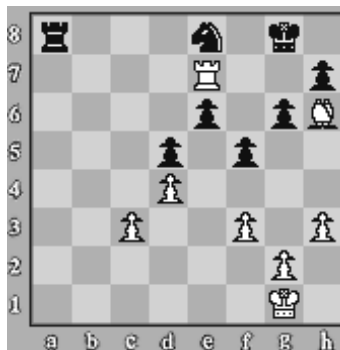
Царят атакува

В началото на партията негово шахматно величество – царят е пасивен съзрцател на бойните действия. Плътен кордон от пехотинци огражда стана му, за безопасността му бдят кавалеристи, офицери. Но в края на сражението, когато и двете армии са загубили много сили, твърде често коронованият владетел изважда меч. И в шахматната игра, също както в истинските битки от древността, двубоите между двамата пълководци са най-интересни и вълнуващи.

На диаграмата е позицията от знаменитата партия Тараш – Рети, играна през 1922г. Във Виена.

Позицията на белите е по добра, към печалба вероятно води и прозаичния ход 1.Т:е6. Но Тараш, който никога не е проявявал вкус към шаблонните решения намерил друг път:

1. Цh2! - Kd6; 2. Tg7+ - Цh8; 3. Td7 - Kb5; 4. Цg3! - К:с3; 5. Цf4 - Kb5; 6. Це5 - Те8; 7. Цf6! (След забележителния поход на белия цар Рети прекратил съпротивата, защото видял финала на прелестната комбинация.); 7...Цg8; 8. Tg7+ - Цh8; 9. Tb7 - Kd6; 10. Td7 - Kb5; 11. Цf7 - Tg8; 12. Td8!! - Т:d8; 13. Og7 мат.

Знаменити комбинации

В турнирната практика и в “шахматната поезия” – композицията, са създадени стотици блестящи произведения на тази тема, но сред многото шедьоври има един, създаден от А. Крамер през 1935г., който едва ли ще бъде надминат!

Тук не е нужен коментар, защото ходовете са по-силни от думите.

1. Цb2! - Tf2+; 2. Цc3 - Tf3+; 3. Цd4 - Tf4+; 4. Це5 - Те4+; 5. Цf6 - Те6+; 6. Цg7 - Tg6+; 7. Цh8!! с последващ мат – 8. Та1 или 8. К:b6.

Отговори на задачите от миналия брой:

Задача № 21: Да1!

Задача № 22: Oh8!

Задача № 23: 1.Ка2! След този ход черните имат четири възможности:

I. 1... b:a2; 2. Дс2 3. Of2 мат.

II. 1... Цd4; 2. Of2+ - Цс4; 3. Дf1 мат.

III. 1... Цd2; 2. Цf3 - b:a2; 3. Oe1 мат.

IV. 1... Це2; 2. Kb4 - Це3; 3. Дd3 мат. (или 2...Цd2; 3. Де1 мат.)

Задача № 24: 1. b6+! - Цb8! (Черните не могат да вземат, защото белите произвеждат първи дама и отнемат полето за произвеждане на черната пешка. Но благодарение на хода, който изиграват черните, те ще могат да произведат дама.); 2. h4 - a5; 3. h5 - a4; 4. h6 - a3; 5. h7 - a2; 6. h8Д - a1Д! (Белите не могат да вземат, защото става пат); 7. Дg8 (Предотвратява стъпването на черната дама на предпоследния хоризонтал, като поддържа заплахата от мат при отместването на царя от последната линия. Но не може 7. Дf8, защото след 7...Да3; 8. Де8 следва Дd6+, белите са принудени да сменят дамите, което е равносилно на реми.); 7... Да2; 8. Де8 - Да4; 9. Де5+ - Цa8; 10. Дh8! (Ход, след който черните се предават, защото не могат да избегнат мата.)

Временно класиране:

1-3. Красен Стефанов – 67т.

1-3. Пенчо Илиев – 67т.

1-3. Ивайло Белев – 67т.

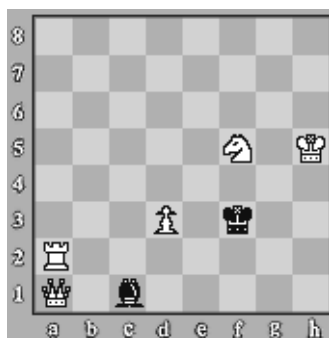
4. Петър Христов – 43т.

5. Радослав Маринов – 15т.

Втори конкурс за решаване на шахматни задачи и етюди - сезон 2002

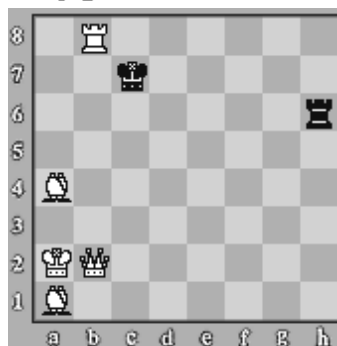
Очакваме вашите писмени отговори на адрес: 5350 Трявна, ул. "П. Р. Славейков" 51 с най-късно пощенско клеймо 20.08.2002 година. На всички участници – успех!

Задача №25

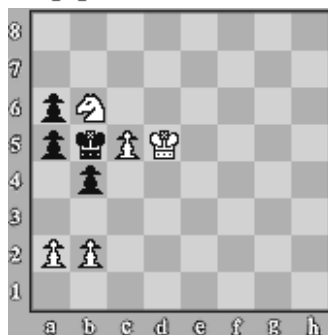
Мат в два хода (2т.)

Задача №26

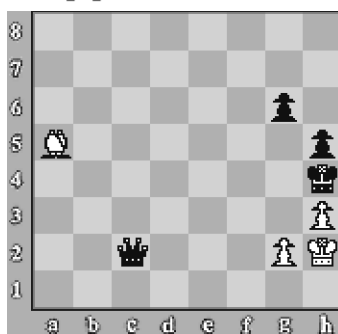
Мат в два хода (2т.)

Задача №27

Мат в три хода (3т.)

Задача №28

Белите печелят (4т.)